

Oppsummering DRI 1001 22.11 2004

DRI1001 - Digital forvaltning Oppsummering 22.11.2004

- Oversikt over IKT-relaterte deler av pensum
- Datasystemer og informasjonssystemer
- IKT i offentlig virksomhet
- Saksbehandlersystemer
- IKT i samarbeid og beslutninger
- Styring av IKT

Viktig IKT-relatert pensum

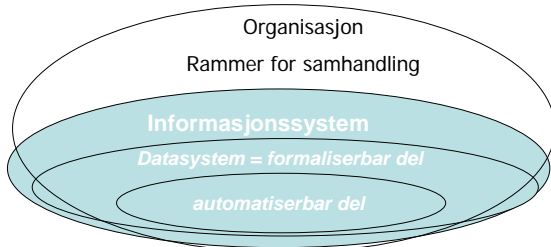
- **Braadland, Trond** : *Innføring i Informasjonsteknologi.*
- Pensum i DRI1001: Kap. 1-4, 7-9, 13.1-2, 14, 16
- **Jansen, Arild**, *Forvaltningsinformatikk IKT og samfunn.* Noen sentrale emner, upublisert notat 2004.

I kompendium

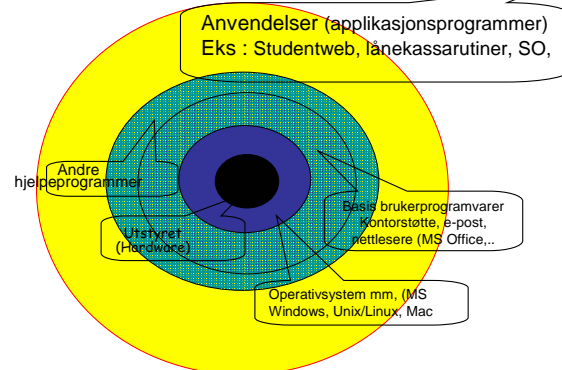
- **Statskonsult 2002**: 4, "IKT i det offentlige 2002"
- **Statskonsult 2002**: 2 "Offentlige registre, grunnlaget for den elektroniske forvaltning, kap. 2 og 3. s 7 - 18, **Sørgaard, P.** : (red) *IT i offentlig sektor*, kap. 2: En offentlig sektor i forandring .

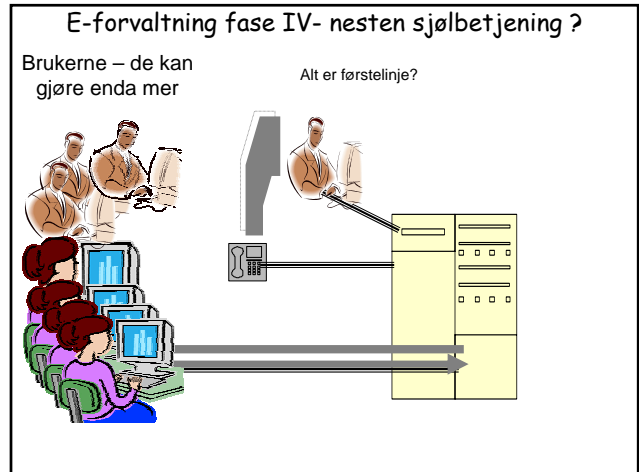
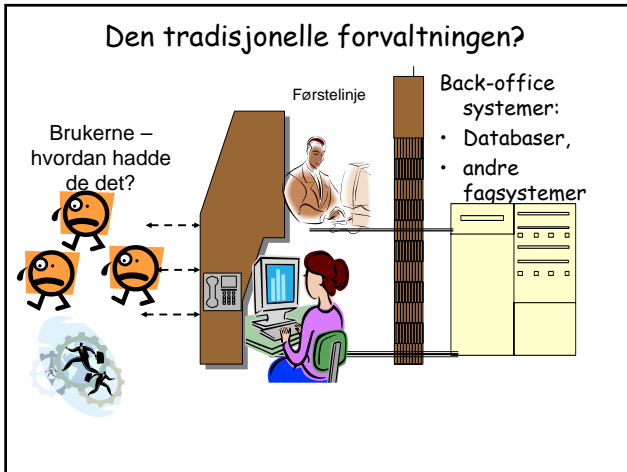
Informasjonssystem og datasystem

Datasystem inngår i et Informasjons-system som inngår i en organisert samhandling

Datamaskin-løken - og offentlig IKT-bruk

- ### IKT i det offentlige
- Noen ulike typer løsninger og systemer
- Felles infrastruktur og kommunikasjonsløsninger
  - Administrative systemer
    - Lønn, regnskap, arkiv
  - Fagsystemer
    - Trygde- skatt&ligning, lånekassa, toll,.....
  - Brukertjenester
    - Informasjonstjenester, elektroniske skjemaer,...
  - Samarbeidsstøtte
    - E-post, systemer for deling av data, kalendere,...
  - Samordningsløsninger
    - Systemer som støtter samspill og arbeidsdeling på tvers i forvaltningen
- Saksbehandlersystemer vil være en kombinasjon av disse*

- ### Fagsystemer
- Knyttet til den enkelte etats spesielle saksområde
  - Forankret i en delegert myndighet fra Storting og departement
  - Hjemlet i lov(er) forskrifter og annet regelverk
    - Eks:
      - Trygdesystemer
      - Skatt - og ligning
      - Tollbehandling.....

Elektronisk saksbehandling

- Innebærer at saksbehandlingen kan utføres med støtte av IKT.
  - Et applikasjonsprogram som sikrer tilgang på nødvendige dokumenter, og understøtter arbeidet med å håndtere saksdokumenter korrekt og i riktig rekkefølge
- Beslutnings(støtte)system
  - En applikasjon som bistår en bruker i å ta en beslutning i henhold til regelverk
- Beslutningssystem
  - En applikasjon som tar en beslutning etter gitte kriterier, f eks. forenklet ligning, bostøtte, med basert på rettsregler som er representert i form av programkode.

Elektronisk saksbehandling Automatisering eller informatisering?

Automatisering:

- Erstatte menneskelige arbeid (utføring og kontroll) med maskiner
  - Datamaskiner er vel skreddersydd for dette
  - Ønsker vi dette ?

Informatisering:

- Utnytte datamaskinen positive egenskaper til effektiv og forutsigbar informasjonsbehandling, men la menneskene foreta endelige vurderinger og ha styring og kontroll

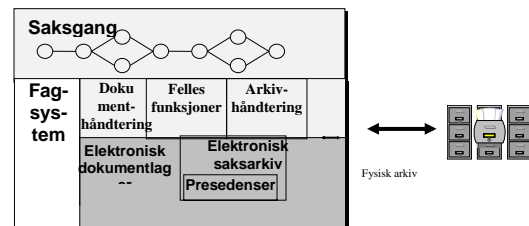
Hvordan IKT kan understøtte fasene i en saksbehandlingsprosess

- Motta henvendelse i en sak
    - Registrere og journalføre saken
  - Innsamling av alle relevante dokumenter for saken
  - Innhenting av synspunkter/vurdering av andre instanser
  - Sammenstilling av relevante fakta og vurderinger
  - Forslag til vedtak
- Her vil verktøy for elektronisk samhandling, dvs. utveksling og felles redigering av dokumenter være nyttig

Imidlertid, mange av disse dokumenter vil ikke kunne brukes i en automatisert behandlingsprosess, og fortsatt vil en ofte bruke IKT som beslutningsstøtte

Elektronisk saksbehandling system Skjematisk modell

Figur 1 Teknisk modell

Oppsummering: IKT i det offentlige

Viktigste mål for bruk av IKT i staten

- Rasjonalisering og effektivisering
- Bedre tjenester mot brukerne (brukerorientering)
- Bedre samspill med næringslivet
- Styrke demokratiet

Men det er en rekke utfordringer :

- Sikkerhet og infrastruktur for digital signatur
- Gjenbruk av data og datautveksling på tvers men samtidig sikre datakvalitet
- Bedre kommunikasjon og samvirke mellom etatene

IKT - kan den styres? Eksempler på noen ulike perspektiver på IKT

- Informasjonsbehandlingsteknologi
  - Eks: Datamaskinen som *verktøy*
- Kommunikasjon og samhandlingsteknologi
  - Eks: e-post, chat, mobiltelefonen, ..
- Integrasjonsteknologi
  - Eks: sammenkobling av lagerhold, konstruksjon, produksjon og distribusjon
- Automatiseringsteknologi
  - Eks: robot-perspektivet
- Kontroll og - styringsteknologi
  - Eks: overvåknings- og styringssystemer
- Frigjøringsteknologi
  - Eks: bruk av Internet blant 'opposisjonelle', NGO'er,...

Hvordan skjer den teknologisk utviklingen

3 ulike syn

- **Teknologi-determinisme** -
  - Teknologien som en autonom kraft i samfunnet
- **Sosial-determinisme**
  - Det er ulike samfunnsmessige forhold som styrer teknologisk utvikling
- **Samspills-teorier**
  - Teknologisk utvikling skjer gjennom et tett samspill av sosiale og 'ikke-sosiale' aktører,

Et forsøk på sammenstilling

